

BOSHLANG'ICH SINFLARDA INGLIZ TILI DARSLARIDA NUTQIY KO'NIKMA VA MALAKALARNI RIVOJLANTIRISHDA O'YINLARNING O'RNI

Ramzonova Ra'no

Termiz davlat universiteti Rus va qardosh tillar fakulteti tojik tili yo'nalishi talabasi.

Jahongir Kenjaboyev

Ilmiy rahbar:

Termiz davlat universiteti o'qtuvchisi.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.11115651>

Annotatsiya. Ushbu maqolada boshlang'ich sinflarda ingliz tili darslarida nutqiy ko'nikma va malakalarni rivojlantirishda o'yinlarning o'rni va ahamiyati haqida so'z boradi.

Shuningdek maqolada o'yin orqali til o'rganish bolalar uchun nafaqat zavqli va ancha samaraliroq ekanligi aytib o'tilgan. Maqola davomida mashhur olimlarning asosli fikr mulohazalari va izohlaridan keltirib o'tilgan.

Kalit so'zlar: Boshlang'ich ta'lim, ingliz tili, o'yining ahamiyati, olimlar nazariyasi, nutqiy ko'nikma, malakalarni rivojlantirish.

THE ROLE OF GAMES IN THE DEVELOPMENT OF SPEAKING SKILLS AND COMPETENCIES IN ENGLISH LANGUAGE LESSONS IN PRIMARY GRADES

Abstract. This article talks about the role and importance of games in the development of speaking skills and competences in English classes in primary grades. The article also mentions that learning a language through games is not only fun for children, but much more effective.

Reasonable opinions and comments of famous scientists are cited throughout the article.

Key words: Primary education, English language, the importance of play, theory of scientists, speaking skills, skill development.

РОЛЬ ИГР В РАЗВИТИИ РЕЧНЫХ НАВЫКОВ И КОМПЕТЕНЦИЙ НА УРОКАХ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА В НАЧАЛЬНЫХ КЛАССАХ

Аннотация. В данной статье говорится о роли и значении игр в развитии речевых навыков и компетенций на занятиях по английскому языку в начальных классах. В статье также упоминается, что изучение языка посредством игр не только увлекательно для детей, но и гораздо эффективнее. На протяжении всей статьи приводятся обоснованные мнения и комментарии известных ученых.

Ключевые слова: Начальное образование, английский язык, важность игры, теория ученых, навыки разговорной речи, развитие навыков.

O'yin usulidan foydalanishning ta'lim imkoniyatlari uzoq vaqtdan beri ma'lum. Chet tillarini o'rgatish bilan shug'ullanadigan ko'plab olimlar o'yin usulidan foydalanish samaradorligiga haqli ravishda e'tibor berishgan. Bu o'yinda har qanday shaxsning, xususan, bolaning qobiliyatlari ayniqsa to'liq va ba'zan kutilmaganda namoyon bo'lishi bilan izohlanadi. J.

Huizinga ta'kidlaganidek, insoniyat madaniyati o'yin sifatida paydo bo'ladi va rivojlanadi.

Ammo shuni ta'kidlashni istardimki, chet tillarini o'qitishga nisbatan o'yinlardan foydalanish yaxshi o'rganilmagan. Aynan o'yin kognitiv qiziqishni oshirish, murakkab o'quv jarayonini osonlashtirish, o'quvchilarning ijodiy shaxsini shakllantirish uchun shart-sharoit yaratish, shuningdek, o'qituvchining kasbiy mahoratini zamonaviy texnologiyalar darajasiga olib chiqishda alohida rol o'ynashi mumkin.

L.S.ning qarashlari doirasidagi faoliyatning psixologik nazariyasi. Vygotskiy va A.N. Leontyeva inson faoliyatining uchta asosiy turini belgilaydi: mehnat, o'yin va o'rganish. Bu turlarning barchasi bir-biri bilan chambarchas bog'liq. Bir butun sifatida o'yinlarning paydo bo'lishi nazariyasi bo'yicha psixologik-pedagogik adabiyotlarni tahlil qilish uning o'quvchilarning rivojlanishi va o'zini o'zi anglashi uchun maqsadlar doirasini tasavvur qilish imkonini beradi.

Nemis psixologi K.Gross o'yinlarni xatti-harakatlarning boshlang'ich maktabi deb ataydi. Uning fikricha, o'yinlarga qanday tashqi yoki ichki omillar turtki bo'lmasin, ularning mazmuni aynan o'quvchilar uchun hayot maktabiga aylanishdan iborat. O'yin - bu ob'ektiv ravishda boshlang'ich o'z-o'zidan paydo bo'ladigan maktab, bolaga uning atrofidagi odamlarning xulq-atvori an'analari bilan tanishish imkoniyatini beradigan ko'rinadigan tartibsizlik fanda so'nggi yillardagi ijtimoiy amaliyotda o'yin tushunchasi mavjud jiddiy ijtimoiy kategoriya sifatida yangicha tarzda kontseptsiyalangan. Ehtimol, shuning uchun o'yinlar didaktikaning bir qismiga faolroq aylana boshlaydi.

Qayd etish joizki, K.D. Ushinskiy, J.Seyali, K.Byuller o'yinni xayol yoki fantaziyaning namoyon bo'lishi deb hisoblagan, A.I. Sikorskiy va J.Dyui o'yinni tafakkurning rivojlanishi bilan bog'lashdi. Ularning fikrlarini umumlashtirganda, o'yin quyidagi tarzda ifodalanishi mumkin bo'lgan ma'lum qobiliyatlarning uyg'unligi ekanligi ayon bo'ladi: idrok + xotira va fikrlash tasavvuri. Misol tariqasida K.D.ning mashhur bayonotini keltirmoqchiman. Ushinskiy o'yinni quyidagicha tavsiflaydi:

"Kattalar o'yinga faqat bitta ta'sir ko'rsatishi mumkin, bu o'yinning tabiatini buzmasdan, ya'ni binolar uchun materialni etkazib berish orqali, lekin buni qilmaslik kerak Bu materialni o'yinchoq do'konida sotib olishingiz mumkin, deb o'ylang, siz bola uchun yorqin va chiroyli uy sotib olasiz va u undan qamoqxona yasaydi, siz unga dehqonlar va dehqonlarning qo'g'irchoqlarini sotib olasiz u ularni bir qator askarlar qatoriga qo'yadi, siz unga go'zal bolani sotib olasiz va u siz

sotib olgan o'yinchoqlarni ularning ma'nosiga ko'ra emas, balki to'kiladigan elementlarga ko'ra qayta tiklaydi va tartibga soladi; Unga uning atrofidagi hayotdan - va bu o'qituvchilar eng ko'p e'tibor berishlari kerak bo'lgan materialdir" (Ushinskiy K.D. 1998 yil; 460].

Brilliant o'yin tadqiqotchisi D.B. Elkoninning fikricha, o'yin ijtimoiy xarakterga ega va darhol to'yingan va kattalar dunyosini aks ettirish uchun mo'ljallangan. O'yinni "ijtimoiy munosabatlar arifmetikasi" deb atagan D.B. Elkonin o'yinni ma'lum bir bosqichda paydo bo'ladigan faoliyat, aqliy funktsiyalarni rivojlantirishning eng muhim shakllaridan biri va bolaning kattalar dunyosini bilish usullari sifatida izohlaydi.

M.F.ning ta'rifiga ko'ra. Stroninning ta'kidlashicha, "o'yin - bu ijtimoiy tajribani qayta tiklash va o'zlashtirishga qaratilgan vaziyatlardagi faoliyat turi bo'lib, unda xatti-harakatlarning o'zini o'zi boshqarishi rivojlanadi va yaxshilanadi." [Stronin M.F. 1984 yil; 370]

Keling, o'yin faoliyatining paydo bo'lish tarixiga murojaat qilaylik. O'yinga asoslangan ta'lim chuqur tarixiy ildizlarga ega. Ma'lumki, o'yin qanchalik ko'p qirrali bo'lsa, u o'rgatadi, rivojlantiradi, tarbiyalaydi, ijtimoiylashtiradi, ko'ngil ochadi va dam olishni ta'minlaydi. Ammo tarixan uning birinchi vazifalaridan biri mashg'ulotdir. Hech shubha yo'qki, o'yin deyarli paydo bo'lgan dastlabki daqiqalardan oq ta'lim shakli sifatida, ularni o'zlashtirish uchun haqiqiy amaliy vaziyatlarni takrorlash uchun boshlang'ich maktab sifatida ishlaydi. Insonning zaruriy fazilatlari, fazilatlari, ko'nikma va odatlarini shakllantirish va qobiliyatlarni rivojlantirish uchun. Qadimgi Afinada ham (miloddan avvalgi VI - IV asrlar) uyushgan ta'lim va tarbiya amaliyotining pafosi raqobat tamoyiliga (agnostika) kirib kelgan. Bolalar, o'smirlar va yigitlar gimnastika, raqs, musiqa va og'zaki bahslarda muttasil bellashdilar, o'zlarini isbotlab, o'zlarining eng yaxshi fazilatlarini ko'paytirdilar. Shu bilan birga, urush o'yinlari paydo bo'ldi - manevrlar, xodimlar mashqlari va "janglar". 10-asrda maktab o'quvchilari o'rtasida, xususan, notiqlik bo'yicha musobaqalar maktablarda o'qitish usullari orasida ham mashhur bo'lgan. Muntazam o'qitish quyidagicha ko'rinish oldi: o'qituvchi o'qidi, talqin qilish misollarini keltirdi, savollarga javob berdi, munozaralar tashkil etdi. Talabalar xotiradan iqtibos keltirishni, qayta hikoya qilishni, sharhlashni, tavsiflashni (ekfrazalar), improvizatsiyalarni (xema) qilishni o'rgandilar.

G'arbiy Evropada Uyg'onish va Reformatsiya davrida T. Companella va F. Rabelais o'yinni o'rganish tamoyillaridan foydalanishga chaqirdilar. Ular bolalarning barcha fanlarni qiyinchiliksiz va go'yo o'ynayotgandek bilishlarini xohlardilar.

15-17 - asrlarda Yan Amos Kamenskiy (1592 - 1670) barcha "qattiq mehnat maktablari" va "ustaxona maktablari" ni o'yin joylariga aylantirishga chaqirdi. Har qanday maktab, uning fikriga ko'ra, universal o'yinga aylanishi mumkin va hamma narsa maktabda bolalik, o'smirlik, yoshlik va boshqalar yoshiga mos ravishda o'yin va musobaqalarda amalga oshirilishi kerak. Jon

Lokk o'rganishning o'yin shakllaridan foydalanishni tavsiya qildi . J.-J. Russo , shaxsning fuqarolik tarbiyasi vazifalarini belgilab, pedagogik tadbirlar dasturini taklif qildi : ijtimoiy foydali mehnat, qo'shma o'yinlar, festivallar. F. Frobel birinchilardan bo'lib o'yinni pedagogik hodisa sifatida tasnifladi, o'yin nazariyasi uning pedagogik nazariyasiga asos bo'ldi; O'yinning didaktik xususiyatini ta'kidlab, u o'yin bolani o'rgatish, unga shakl, rang, o'lcham haqida tushuncha berish va harakat madaniyatini egallashga yordam berish muammolarini hal qilishga qodir ekanligini isbotladi. Ta'limning o'yin shakllarining yanada rivojlanishi va ularni o'rganish deyarli barcha pedagogik muammolar o'yinlar yordamida hal qilinishini ko'rsatdi.

ishbilarmonlik o'yinlaridan foydalanishga tayandi , bu faol deb nomlangan o'qitish usullarining katta guruhini ishlab chiqish uchun asos bo'lib xizmat qildi. o'rganish usullari. Nazariy jihatdan, ulardan foydalanish bir qator tushunchalarda, birinchi navbatda, o'rganish nazariyasida oqlangan.

Amaliy qismda darsning turli bosqichlarida o'yindan foydalanishga misollar keltirildi, bu o'qituvchiga nostandart darsni o'tkazishda, o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini, ularning birgalikdagi faoliyatini - jamoada ishlash qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi. Ingliz tilini o'rganishga bo'lgan qiziqishlarini rag'batlantirish, bu ayniqsa ushbu bosqichda muhimdir. Matnni tinglagandan so'ng (yaxshisi ko'p belgilar bilan) matn mazmuniga asoslangan sahnani ijro etishingiz kerak bo'lgan o'yinlar alohida qiziqish uyg'otadi. Ushbu o'yinlarda bolalar nafaqat tinglash qobiliyatlarini , balki badiiy qobiliyatlarini ham namoyish etadilar.

REFERENCES

1. Anikeeva N.P. Jamoadagi psixologik iqlim [Matn]: ilmiy nashr / N.P. Anikeeva. - M.: Ta'lim, 1989. - 223 b.
2. Bocharova L.P. Boshlang'ich va o'rta ta'lim bosqichlarida ingliz tili darslarida o'yinlar // Maktabda chet tillari. 3-son [Matn] / - 1996 - 27 b.
3. Vygotskiy, L.N. Maktabgacha yoshdagi tasavvur va ijod [Matn] / L.N. Vygotskiy - Sankt-Peterburg: Ittifoq, 1997. - 400 p.
4. Zenkovskiy V.V. Xristian antropologiyasi nuqtai nazaridan ta'lim muammolari [Matn] / V.V. Zenkovskiy - Klin: Christian Life Foundation, 2002 - 200 p.
5. Kolesnikova I.E. Ingliz tili darsidagi o'yinlar: o'qituvchilar uchun qo'llanma. [Matn] / I.E. Kolesnikova - Minsk: Narodnaya Asveta. - 1990 - 120 b.
6. Kuznetsova, L.V. Kichik maktab o'quvchisi shaxsining barkamol rivojlanishi: O'qituvchilar uchun kitob [Matn] / L.V. Kuznetsova - M .: Ta'lim, 1988 - 320 p.

7. Kulagina I.Yu. Rivojlanish psixologiyasi (tug'ilgandan 17 yoshgacha bo'lgan bolalarning rivojlanishi): 4-nashr. [Matn] / I.Yu. Kulagina - M .: Rossiya Ta'lim Akademiyasi universiteti nashriyoti, 1996 - 120 b.